

Bernadeta Miodek

Obecność Trójcy Świętej
w doświadczeniu mistycznym
błogosławionej Elżbiety od Trójcy Świętej

Flos Carmeli
Poznań 2014

© Bernadeta Miodek

© Flos Carmeli 2014

Redakcja

Wojciech Ciak OCD

Korekta

Zofia Błajek

Imprimatur

Bp Damian Bryl, Wikariusz Generalny

Poznań, dn. 4.04.2014 r., N. 1791/2014

Nihil obstat

O. prof. Paweł Placyd Ogórek OCD, Cenzor

Poznań, dn. 25.09.2013 r.

Imprimi potest

Roman Jan Hernoga OCD, Prowincjał

Warszawa, dn. 24.04.2014 r., L. dz. 114/P/2014

Wydawca

FLOS CARMELI Sp. z o.o.

ul. Działowa 25, 61-747 Poznań;

tel.: 61 856 08 34; faks 61 856 09 47

e-mail: wydawnictwo@floscarmeli.poznan.pl

www.floscarmeli.pl

ISBN 978-83-64430-22-0

Wstęp

Elżbieta od Trójcy Świętej (1880-1906), Élisabeth Catez, była francuską mniszką zakonu kontemplacyjnego Najświętszej Maryi Panny z Góry Karmel¹. Urodziła się w 18 lipca w Campo d'Avor w pobliżu Bourges, w gminie Farges en Septaines, należącej do departamentu Cher². Była córką kapitana Józefa Franciszka Cateza i Marii Rolland. Z rąk kapelana, księdza Chaboisseau, Maria Elżbieta Józefina otrzymała chrzest 22 lipca. Bliscy nazywali ją *Sabeth*, zdrobniale od Élisabeth. Już w dzieciństwie przejawiała naturę porywczą i autorytatywną. Gdy skończyła siedem lat, po śmierci dziadka Rolland, niespodziewanie, w jej ramionach, z powodu zawału serca umarł jej ojciec³. Jej przemianę

¹ Nazwa łacińska skrótu zakonnego OCD brzmi: *Ordo Beatissimae Mariae Virginis de Monte Carmelo Carmelitarum Discalceatarum* – Mniszki Bose Zakonu Najświętszej Maryi Panny z Góry Karmel.

² Por. B, s. 749; por. P. P. Furdzik, red., *Błogosławiona Elżbieta od Trójcy Świętej. O świecie Ciebie szukam. Wspomnienie pewnego oblicza i pewnego serca*, Kraków 2006, s. 28.

³ Por. O, s. 20.

w życiu pogłębiła pierwsza spowiedź i praca nad rozwojem życia duchowego.

Podczas Pierwszej Komunii Świętej, 19 kwietnia, jedena-stoletnia Elżbieta przeżyła dar nasylenia Bożą miłością i od-tąd ujawniała niezwykle wrażliwość na posiadanie w swoim wnętrzu obecności Boga. Mając czternaście lat, po oddaniu się Chrystusowi przez ślub czystości, usłyszała w swoim wnętrzu wezwanie do Karmelu, które mogła zrealizować do-piero w wieku dwudziestu jeden lat. Klasztor karmelitanek bosych w Dijon, do którego Elżbieta wstąpiła, został prze-niesiony i aktualnie znajduje się w Flavignerot⁴.

Kształtując swoją duchowość pod wpływem *Listów* świę-tego Pawła, przeżywała codzienność w głębokim doświad-czeniu mistycznym, a wybrane przez siebie imię, w którym odczytała swoje zadanie, tłumaczyła jako „*laudem gloriae* – ku chwale majestatu łaski” (por. Ef 1,6)⁵. Ku chwale Boga i Kościoła przyjmowała cierpienie postępującej choroby Addisona, które stało się jej prawdziwym męczeństwem. Nieustanne kontemplowanie zamieszkania Trójcy Świętej w duszy było źródłem jej wewnętrznej siły. W wieku dwu-dziestu sześciu lat, przeobrażona w Ukrzyżowanego, 9 listo-

⁴ Por. PW, s. 474: 21 września 1605 roku założono karmel w Dijon jako trzecią fundację we Francji po Paryżu (1604) i Pontoise (1605). W 1790 roku na skutek praw rewolucyjnych siostry zostały rozproszone, jednak w 1866 roku wróciły do Dijon. Ponad trzydzieści lat później zgłosiła się tu Elżbieta. 17 marca 1979 roku siostry zamieszkały w klasztorze we Flavignerot, 13 km na południowy zachód od Dijon.

⁵ Por. M. Zawada, *Antologia karmelitańska*, Kraków 2005, s. 282; cytat według BT. Elżbieta nie знаła dobrze łaciny i nie zawsze poprawnie przytacza łacińskie zwroty.

pada 1906 roku o świącie umarła ze słowami: „Wchodzę w Światło, w Miłość, w Życie!”⁶.

Pozostawiła *Dziennik, Zapiski duchowe*, gdzie znajduje się *Modlitwa do Trójcy Świętej*, uważana za najpiękniejszą, jaką posiada chrześcijaństwo⁷, *Wielkość naszego powołania*, *Pozwól Ciebie miłować*, *Niebo w wierze*, *Ostatnie rekolekcje*, utwory muzyczne, poezje i listy. Jan Paweł II zatwierdził cud do beatyfikacji dotyczący uzdrowienia z infekcji nerek na tle gruźliczym Jana Marii Chanut, mnicha trapisty z arcyopactwa w Citeaux, a 25 listopada 1984 roku podczas beatyfikacji powiedział:

Ośmielamy się dziś ukazać światu tę klauzurową zakonnicę, która prowadziła życie „ukryte z Chrystusem w Bogu” (Kol 3,3), gdyż jest ona olśniewającym świadectwem radości płynącej z „wkorzenienia i ugruntowania w miłości” (por. Ef 3,17). Uwielbiła ona wspaniałość Boga, gdyż była świadoma, że w najgłębszym pokładzie jej duszy żyje obecność Ojca, Syna i Ducha Świętego, w której rozpoznała rzeczywistość nieskończonej miłości⁸.

Diecezjalny proces kanonizacyjny otwarto 11 lipca 2011 roku, badając cud uzdrowienia z zespołu Sjögrena katechetki Marie-Paul Stevens, ponieważ w jej organizmie lekarze nie stwierdzili żadnych oznak wcześniej zdiagnozowanej choroby⁹.

⁶ O, s. 83.

⁷ Por. T, s. 71.

⁸ Jan Paweł II, *Bóg – wszystkim we wszystkich*, „L'Osservatore Romano” wyd. pol., 5 (1984) n. 11-12, s. 4.

⁹ Por. http://www.kundusia.pl/pdf/Z_Karmelu_na_oltarze-nr_4.pdf (05.2012); zob. <http://elisabeth-dijon.org/actuel/proces.html> (05.2012).

Dziś przesłanie Elżbiety rozszerza się z profetyczną mocą¹⁰, ponieważ potrafiła przekazać bogactwo swego mistycznego doświadczenia. Ten przekaz w świetle ostatnich słów: „Idę do Światła, do Miłości, do Życia”¹¹, będzie próbowała ukazać niniejsza książka. W pierwszym rozdziale przedstawione zostanie *Doświadczenie obecności Chrystusa jako Światła*. Proces wchodzenia w mistykę trynitarną rozpoczął się od przemieniającego zjednoczenia z Chrystusem w Eucharystii, trwał przez pełną światła kontemplację Słowa Bożego, prowadząc do otwarcia się na przeobrażające działanie Ducha Świętego, które zwróciło ją ku Ojcu i uwielbieniu Trójcy Świętej. Praca ukáže, jak Elżbieta doświadczała nadmiaru Bożej miłości, jaką naukę czerpała z *Listów świętego Pawła*, apostoła tajemnicy Chrystusa, z pism mistrza Karmelu, świętego Jana od Krzyża i błogosławionego Jana van Ruusbroeca. Działanie Ducha Świętego trawiło ją ogniem nieskończonej miłości jak niemającej dna przepaści. Temat ten zostanie podjęty w rozdziale drugim pt. *Doświadczenie obecności Ducha Świętego jako Miłości*.

W trzecim rozdziale pt. *Doświadczenie obecności Ojca jako Życia* zostanie przedstawione powołanie do życia w uwielbieniu Bożego Majestatu, życia z Niego i dla Niego (Ojca), przez Niego (Syna) i w Nim (Duch)¹², a także pragnienie stania się „dodatkowym człowieczeństwem” Chrystusa, dla zupełnego oddania się Ojcu jak On, który uczynił to najdoskonalej. Ukazane zostanie jej błogosławione życie oddane

¹⁰ Por. Jan Paweł II, *Bóg – wszystkim...*, dz. cyt., s. 4.

¹¹ Cyt. za: P. P. Furdzik, red., *Błogosławiona Elżbieta...*, dz. cyt., s. 153.

¹² Por. BTM, s. 304.

uwielbieniu Trójcy Świętej, jako wieczność przeżywaną w terażniejszości, wchodzenie przez cierpienie w Światłość, w Miłość i w Życie, adorację jedyną, w której bez końca może śpiewać: *Gloria Tibi Trinitas!*¹³

Wzajemne zamieszkiwanie Boga nazwane jest w teologii perychorezą¹⁴. Miłosne przenikanie, zamieszkiwanie Boga w nas i nasze w Nim stanowiło istotę życia i duchowości trynitarnej błogosławionej Elżbiety¹⁵. Żyjąc wiarą, rozwinęła to, co żyło w niej od momentu otrzymanej łaski chrztu świętego¹⁶. Dlatego w pracy przedstawiona zostanie jej duchowość jako duchowość komunii, duchowość obecności dla Boga – dla Tego, który jest obecny w niebie naszej duszy. Życiem wielbiąc obecność Boga odsłoniła piękno i prawość swojej duszy, radykalizm, z jakim oddała się potrójnie Świętemu¹⁷. Misterium obecności Boga Ojca, Syna i Ducha Świętego

¹³ Por. T, s. 265.

¹⁴ Por. K. Rahner, H. Vorgrimler, *Perychoreza*, w: MST, s. 323: w teologii Trójcy Świętej jest „wzajemnym współprzebywaniem” trzech osób Boskich w Trójcy Świętej z racji jedności istoty Bożej, wiecznego pochodzenia Syna od Ojca i Ducha od Ojca i (przez) Syna oraz konstituowania się osób Boskich przez czysto relacyjne wzajemne odniesienie; por. E. Wójcik, *Perychoreza*, w: EK, t. 15, kol. 360-361, wyróżnia się głównie perychorezę chrystyczną oraz trynitarą; do perychorezy nawiązują propozycje wyjaśniania misterium Trójcy Świętej.

¹⁵ Elżbieta mówiła o tym w słowach: „Trójca Święta, jest od dołu naszym klasztorem, naszym mieszkaniem, Nieskończonym, w którym możemy się poruszać wszędzie”, cyt. za: J. P. Batut, *Monarchia Ojca, porządek pochodzeń, perychoreza: trzy klucze teologiczne do poprawnego wyznawania wiary trynitarnej*, tł. L. Balter, w: *Tajemnica Trójcy Świętej*, Kolekcja *Communio* 13, Poznań 2000, s. 334.

¹⁶ Por. W. Ciak, *Królestwo Boże jest wśród was. Katecheza na uroczystość Najświętszej Trójcy rok C, Dzień Pański* 1 (1999), n. 29 (10.06.2001), w: http://www.edycja.pl/dzien_panski/id/9/part/3 (05.2012).

¹⁷ Por. C. De Meester, *Otwórzcie serca*, rozmowę przeprowadził J. Pakulska, M. Jaworski, tł. J. Pakulska, „Karmel” 1 (1999), w: <http://www.karmel.pl/lektorium/rozmowy/baza.php?id=33> (05.2012).

go w duszy było jej oddechem, umiała dogłębnie przepoić swoje życie wewnętrzne tajemnicą Trójcy Przenajświętszej, mimo że nie była teologiem w formalnym znaczeniu tego słowa¹⁸. Jednak do niej można odnieść to, co głosił Ratzinger, że modląc się miłość jest siłą napędową teologii, a wszelki postęp poznania teologicznego ma swoje źródło w widzeniu miłości i sile bystrości jej wzroku¹⁹.

Mistyczne doświadczenie zamieszkania przez Boga przedstawione w świetle ostatnich słów Elżbiety, w których została świadectwo, ułatwiające nam odczytanie tajemnicy jej doświadczenia Boga Ojca i Syna, którą On w Duchu zechciał jej objawić (por. Mt 11,27), ma uczynić jej mistykę trynitarną bardziej przejrzystą. Odśloni to także, że sekretem jej było życie tą tajemnicą jak Maryja, która stała się dla niej Bramą do Światła, do Miłości i do Życia. Metoda pracy polegać będzie na analizie tekstu w celu zaprezentowania treści stanowiących mistyczne doświadczenie obecności Chrystusa, Ducha Świętego i Boga Ojca. Cytowane fragmenty pism Błogosławionej będą zestawiane dla uchwycenia jej przeżywania obecności Boga Trójjedynego w głębi duszy i próbą ukazania, że to doświadczenie może dla wielu stać się najprostszą, kontemplacyjną drogą do zjednoczenia z Bogiem.

Błogosławioną i jej naukę poznać można z wielu publikacji. W 1909 roku przeorysza karmelu Dijon, Germana, napisała wspomnienia *Soeur Elisabeth de la Trinité. Souvenirs*, które dwadzieścia siedem lat później przetłumaczył A. Gmurowski. W 1938 roku została wydana książka, będąca prak-

¹⁸ Por. R. Garrigou-Lagrange, *Przedmowa do wydania pierwszego*, w: T, s. 7.

¹⁹ Por. BTM, s. 63-64.

tycznym komentarzem do jej modlitwy, E. Vandeur, *Boże mój, Trójco, którą uwielbiam*. Pracą systematyzującą jej myśl jest książka z 1963 roku: M. M. Philipon, *Trójca Święta w moim życiu. Doktryna duchowa Siostry Elżbiety od Trójcy Świętej*. W 1987 roku ukazała się książka H. U. von Balthasara, w tłumaczeniu karmelitanki bosej, J. I. Adamskiej: *Duchowość Elżbiety z Dijon*, w: *Błogosławiona Elżbieta od Trójcy Przenajświętszej. Biografia – Duchowość*. Zostały opublikowane referaty pod red. J. W. Gogoli, *Uwielbienie Chwały. VI Karmelitański Tydzień Duchowości z bł. Elżbietą od Trójcy Świętej 5-8 maja 2003*. W stulecie śmierci błogosławionej w 2006 roku w Krakowie wydano długo oczekiwane *Pisma wszystkie* w trzech tomach: t. 1, *Listy młodzieńcze*, t. 2, *Listy z Karmelu* i t. 3, *Pisma pomniejszych*, wszystkie w opracowaniu J. E. Bieleckiego. Zorganizowano sympozjum poświęcone duchowości błogosławionej Elżbiety, którego materiały zostały wydane pod redakcją A. Ruszały w książce: *Niebo w mej duszy*. We Francji, w Dijon – Flavignerot, i we Włoszech Mimep – Docete – Pessano con Bornago wydano i przetłumaczono książkę C. De Meestera, *Twoja Obecność jest moją radością. Elżbieta od Trójcy Świętej, życie i przesłanie*, wraz ze świadectwem kardynała A. Decourtray, *Obecność Elżbiety od Trójcy Świętej i prezentacją Przełożonego Generalnego Karmelitów Bosych, ojca L. Aróstegui*.

W 2007 roku ukazała się książka A. M. Sicarięgo, *Elżbieta od Trójcy Świętej. Życie teologiczne*. Opublikowano także referaty z sympozjum zorganizowanego przez Wyższe Seminarium Duchowne Karmelitów Bosych oraz Instytut Duchowości „Carmelitanum” w Poznaniu pod redakcją S. Nizińskiego, *Ku Bogu obecnemu w duszy. Błogosławiona Elżbieta*

od Trójcy Przenajświętszej. W 2008 roku została udostępniona obszerna i najlepiej dotychczas opracowana *Biografia. Elżbieta od Trójcy Świętej*, C. De Meester. W 2009 roku wydano najnowszą dotychczas publikację, *Konferencje wygłoszone u sióstr Brygidek w Djursholm, w Szwecji, w dniach 24-26 lutego 2006 r., Świętowanie Chwały. Rekolekcje z bł. Elżbietą od Trójcy Przenajświętszej*, szwajcarskiego karmelity bosego i biskupa Sztokholmu, A. Arborelius.

Rozdział I

Doświadczenie obecności Chrystusa jako Światła

Życie błogosławionej Elżbiety zostało rozpromienione światłem obecności Chrystusa. Jej pierwsze doświadczenie mistyczne¹ miało miejsce podczas Eucharystii. Miłość do Jezusa uczyniła ją oblubienicą Słowa zasłuchaną w mowę Jego Serca: „Chcę zawsze być w Tobie i trwać w Twoim wielkim świetle”². Jej szczególnym przewodnikiem mistycznym na drodze odkrywania mądrości Chrystusa i rozumienia prawdy o Trójcy Świętej stał się święty Paweł. Dlatego rozpoczniemy analizę początków mistycznego doświadczenia obecności Trójcy Świętej od jego chrystologii. Zobaczymy, jak sposób przeżywania doświadczenia zjednoczenia z Trójcą

¹ Por. J. Filek, *Doświadczenie mistyczne*, w: EK, t. 4, kol. 155, w istocie polega na prostym i miłosnym poznaniu Boga obecnego, udzielonego duszy ludzkiej w poniekąd bezpośrednim odczuciu duchowym – „wlane, miłosne poznanie Boga” (Nc II, 18, 5); utożsamia się ono z kontemplacją, Bóg zamieszkując przez łaskę w duszy pozwala się jej niekiedy „odczuć”, aby mogła się rozkoszować Jego Osobą.

² M, w: PW, t. 3, s. 462.

Świątą, w przebiegu jej życia przybierał kształt doksolonii³: przez Chrystusa, z Chrystusem i w Chrystusie w jedności Ducha Świętego ku chwale Boga Ojca.

JESTEŚ DOMEM BOGA. EUCHARYSTIA POCZĄTKIEM ŻYCIA MISTYCZNEGO

Misterium Boga, czyli miłość trynitarna, jest pierwszą rzeczywistością wiary eucharystycznej⁴. Tajemnica zamieszkiwania Boga Ojca, Syna i Ducha Świętego w człowieku, której Elżbieta w sposób szczególny doświadczyła i którą głosiła swoim życiem jest tajemnicą objawioną przez Jezusa: „Przyjdziemy do niego i będziemy u niego przebywać” (J 14,23). Jezus prowadził ją do tajemnicy trynitarnej przez misterium Eucharystii. To zjednoczenie z Jezusem w miłości i przez miłość jest podstawą przyjścia całej Trójcy Świętej⁵.

³ Por. F. Grylewicz, *Doksolologia*, w: EK, t. 4, kol. 32: (gr. *doksa* cześć, chwała, *logos* słowo) to formuła modlitewna wychwalająca Boga w Jego świętości i wszechmocy oraz wyrażająca Mu dziękczynienie za dobro, jakie okazuje człowiekowi. W Piśmie Świętym jest to zachęta do wysławiania Boga (Ps 103,1-2.20-22; 1Krn 29,10-12), występuje przeważnie w psalmach i modlitwach noszących ślady liturgicznych aklamacji, a także modlitw prywatnych (np. *Berakoth*, modlitwa *Szemone ezre*), skierowana jest zarówno do Boga (np. *Magnificat*, *Benedictus*), jak i do Chrystusa (Rz 1,25; Ef 1,23; 2Kor 11,31), często jest zapożyczona z już ustalonych formuł liturgicznych (np. Rz 11,36; Flp 4,20), występuje też rozbudowana (np. Ef 3,20-21; Jud 24-25) lub w formie aklamacji (Ap 4,11; 5,12; 7,12); por. *Doxa*, w: MST, s. 93-94: gr. chwała, używane jest na określenie zewnętrznych sposobów manifestacji majestatu Boga, „ognia”, „obłoku” i „epifanii”, *doxa* ma charakter immanentnej „czci”, jaką w wewnętrznym życiu Trójcy Świętej okazują sobie nawzajem Ojciec i Syn.

⁴ Por. SC 7.

⁵ Por. D. Wider, *Rozważania, w: Mszał Zakonu Karmelitów Bosych z czytaniem, rozważaniami i modlitwą wiernych*, Kraków 2002, s. 307.

Rozdział II

Doświadczenie obecności Ducha Świętego jako Miłości

Błogosławiona Elżbieta w nadmiarze miłości Chrystusa rozpoznała miłującą obecność Ducha Świętego, Tego, który jest sprawcą obecności trynitarniej w człowieku, Tego, przez którego, jako Osobę – Miłość, uobecnia się Ojciec i Syn¹. Zaznaczył się² w jej życiu rys pneumatologiczny, miłości nieskończonej, niemającej dna przepaści. Kontynuując rozpoczętą od chrystologii analizę jej mistycznego doświadczenia, zwrócimy uwagę na słowa o obecności Ducha Świętego, na pragnienia rozpalenia Jego miłością, aby odbijało się w niej i rozwijało całe misterium Chrystusa.

¹ Por. J. K. Miczyński, *Łaska niestworzona jako zaproszenie do modlitwy*, w: *Homo orans*, red. J. Misiurek, J. M. Popławski, Lublin 2000, s. 313. Jest to opublikowany fragment interesującej pracy magisterskiej pt. *Misterium łaski niestworzonej w pismach bł. Elżbiety od Trójcy Świętej*, KUL, Lublin 1996.

² Por. J. W. Gogola, *Mistycy i mistyka Karmelu*, Kraków 2007, s. 216. Można powiedzieć, że jej rozumienie własnej drogi coraz bardziej się ubogaca. Nie obserwujemy natomiast jakiegos przejścia z misterium Chrystusa do tajemnicy Ducha Świętego czy misterium Trójcy Świętej, ale przeżywanie jednego misterium w drugim.

W tym rozdziale zostanie przedstawione przeżycie nadmiaru Bożej miłości w nawiązaniu do słów świętego Pawła „z powodu wielkiej miłości” (Ef 2,4) *propter nimiam caritatem*³. Podobną prawdę Elżbieta odkryła w pismach Doktora Miłości, świętego Jana od Krzyża. Doświadczając łaski mistycznego rozpalenia ogniem miłości Ducha Świętego, Błogosławiona miała szczególne upodobanie do przedstawiania swojej mistyki trynitarnej w obrazie przepaści, odwołując się do symboliki nieskończoności błogosławionego Jana van Ruusbroeca.

ON ZBYTNIO MNIE UMIŁOWAŁ.
OBECNOŚĆ NADMIARU MIŁOŚCI

Krótkie życie błogosławionej Elżbiety było pełne obecności i działania Ducha Świętego. Miłość, której doświadczyła w nadmiarze, która dla niej była zbyt wielka, znajdowała się w centrum jej relacji z Bogiem. Przekonana, że tylko nieprzeciętna miłość może ją zaspokoić, wiedziała także, że nadmierna Miłość Boża wymaga ogromnej wzajemności⁴. Nadobfitość umiłowania stała się szczególnym śladem jej przeżyć mistycznych w poznawaniu Tajemnicy Trójcy Przenajświętszej i doświadczaniu Jej obecności. Powiedziała w liście do matki, tak podsumowując swoje życie:

istnieje słowo świętego Pawła, które jest niejako streszczeniem mego życia, a które można by napisać o każdej z jego chwil: *prop-*

³ Błogosławiona Elżbieta używała przekładu łacińskiego Wulgaty świętego Hieronima; por. NVBS.

⁴ Por. A. Decourtray, *Świadectwo: obecność...*, dz. cyt., s. 110-111.

Rozdział III

Doświadczenie obecności Ojca jako Życia

Błogosławiona Elżbieta od Trójcy Świętej doświadczyła obecności i działania Chrystusa i Ducha Świętego w swej duszy, w nadmiarze Bożej miłości, przez co została wprowadzona w kontemplację i przeżycie obecności Ojca jako początku, i jako źródła Życia. Przedstawione będzie w tym rozdziale urzeczywistniane pragnienie życia ku chwale Majestatu Bożego w odkrytym powołaniu *Laudem gloriae*, w stawaniu się „dodatkowym człowieczeństwem” Chrystusa, dla pełnego oddania się Ojcu, aby w ten sposób uwielbiać Go nieprzerwanie w życiu, jak Chrystus – Wielbiciel Ojca, który uczynił to najdoskonalej. Jej błogosławione życie, oddane całkowicie uwielbieniu Trójcy Świętej, zostanie tutaj ukazane jako wieczność przeżywana w doczesności, jako zbliżanie się poprzez cierpienie i krzyż do nieba, jako wchodzenie przez Maryję, Bramą Niebios *Janua Coeli* – do Światłości, do Miłości, do Życia Trójcy Świętej, jedyne Źródło, do którego pragnie powrócić jak do domu.

BYŚMY ISTNIELI KU CHWALE JEGO MAJESTATU.
 ŻYCIE DLA UWIELBIENIA BOGA

Pragnienie życia dla nieustannego uwielbiania Bożego Majestatu było u błogosławionej Elżbiety konsekwencją przyjęcia do głębi serca słów świętego Pawła, że jest stworzona dla uwielbienia Boga, że On stworzył nas do uwielbienia swej chwały: „byśmy istnieli ku chwale Jego majestatu” (Ef 1,12; por. Ef 1,14; 1,6), „*«Deus praedestinavit nos ut essemus laudem gloriae ejus»* (to znaczy: Bóg nas przeznaczył, abyśmy były uwielbieniem¹ Jego chwały)”². Wiedziała, że człowiek istnieje dla uwielbienia Boga, bo z Ojca i dla Ojca żyje przez Chrystusa w Jego Duchu, ponieważ chwałą Boga jest człowiek żyjący i chwalaący Go,

życie w swej istocie polega na uczestnictwie w Bogu. Uczestnictwo to jest oglądaniem Boga [...]. Albowiem człowiek żyje na chwałę Boga, a życiem człowieka jest oglądanie Boga. Jeśli zatem objawienie się Boga poprzez stworzenia dało życie wszystkim istotom na ziemi, o ileż bardziej objawienie się Boga w Słowie daje życie tym, którzy oglądają Boga³.

¹ W Biblii uwielbienie i dziękczynienie bardzo często wiążą się z tym samym poruszeniem duszy, Bóg przez swoje dobrodziejstwa względem człowieka okazuje się godnym uwielbienia, a uwielbienie staje się w naturalny sposób wdzięcznością i błogosławieństwem (np. Ps 35,18; 69,31; 109,30; Ezd 3,11), w kulcie jest oddawaniem chwały Bogu (np. Iz 42,12; Ps 50,23; Łk 17,15-18; Ef 1,6.12.14) i opiewaniem Jego wielkości; uwielbienie jest teocentryczne, zbliżone do adoracji i już znajduje się na drodze do ekstazy, por. Leon-Dufour, X., *Słownik teologii biblijnej*, tł. i oprac. K. Romaniuk, Poznań 1994, s. 1019.

² L 279.

³ Św. Ireneusz, *Przeciw herezjom*, w: *Liturgia Godzin. Codzienna modlitwa Ludu Bożego*, Okres zwykły: tygodnie 1-17, t. 3, Poznań 1987, s. 1271-1272.

Spis treści

Wstęp.....	5
Rozdział I.	
Doświadczenie obecności Chrystusa jako Światła.....	13
Jesteś domem Boga. Eucharystia początkiem życia mistycznego.....	14
Aby życie moje było promieniowaniem Twego życia. Oblubienica Słowa.....	27
Już nie ja żyję, lecz żyje we mnie Chrystus. Światło nauki świętego Pawła.....	39
Rozdział II.	
Doświadczenie obecności Ducha Świętego jako Miłości... 49	
On zbytnio mnie umiłował. Obecność nadmiaru miłości	50
Ogniu trawiący, zstąp na mnie. Łaska mistyczna według świętego Jana od Krzyża	62
Miłość jest przepaścią. Nieskończoność w symbolice błogosławionego Jana Ruusbroeca	74

Rozdział III.	
Doświadczenie obecności Ojca jako Życia.....	87
Byśmy istnieli ku chwale Jego Majestatu.	
Życ dla uwielbienia Boga.....	88
Przyjdź do mnie jako Wielbiący. Nowe człowieczeństwo doskonałym uwielbieniem Ojca	99
Idę do Światła, do Miłości, do Życia.	
Powrót do źródła	113
Zakończenie	129
Wykaz skrótów	133
Bibliografia.....	136